

L' ART DEL PAGÉS

Secció d' agricultura práctica

La vinya americana

Los productores directes

Es tan numerosa la llista de productors directes americans, son tants los noms que figuren en los catálechs del *pepinieristes* que 's dedican á la reproducció y venda de planter de vinyas, tantas y tan varias las aptituts que segons diuhen posseheixen, que á primera vista y per aquell que no está molt al tanto de tot quant fa referencia á la vinya americana, res mes senzill pot oferírseli que la substitució dels actuals ceps per los del Nou Mon.

Una ullada per un prospecte y 'l problema de la replantació no sols se li ofereix resolt, sino que, y aixó es mes, queda altament simplificat.

A qué tenir de recorrer al empelt, es lo primer que 's pregunta; per qué servirse d' aquestas plantas bordas, que tenint sols de comú en lo d' ésser originarias d' América, son incapassas de donar fruyt? ¿Per qué al fer replantacions de vinya s' han de sumar als perjudicis que de cop se senten, los motivats per aquesta nova práctica ara en moda del empelt, possehint y coneixent aqueixos ceps, que donan naturalment y sense recorrer á cap artifici fruyts en abundancia?

A qué vé complicar la cuestió? Quins motius s' oposan á utilisar en las plantacions als *Jacquez*, *Herbemonts*, *S. Salvadors*, etc., etc., y tants altres productors, quan per una esperiencia, no interrumpuda, de quinze y setze anys, re-

sisteixen la filoxera y tot tenintla continúan prosperant y donant bonas cullitas?

Es que per ventura no s' adaptan? Ningú negarà que en molts terrenos en que las *Riparias* s' hi moren, los Jacquez s' hi desenrotllan ufanosos, donantse fins en terras en que la proporció de carbonat de cals es de trenta y cuarenta per cent. ¿Serà que 's volan abandonar los productors directes, per lo reduhit rahim d' alguns ó per lo gust especial del ví? Donchs aquí tenim pera salvar aquestos defectes los Jacquez de Mas de las Sorres, los d' Aurella, los Herbe-monts, y molts d' altres que ab la producció nos donarán color, finura, grau y quantas condicions puga 'l mes exigent demanar. ¿No es per tant ridicul continuar parlant de las *Riparias*, dels *Rupestris*, dels *Gamai* Coudereh y tants y tants d' altres porta empelts, que sols entussias-man als teórichs, que com no han de remenar la terra, ni podar, ni conduhir los ceps, somnian y creuhen de puntetas tot lo que han llegit? A que bé..... etc., etc., que aquestas y altres semblants preguntas y conversas se solen sovint sentir, y son las que 'ns han mogut á posar má á la ploma, ab la idea de desvaneixer certas preocupacions. Y enten-guis que al escriurer las presents ratllas obrém baix l' im-pressió recent que havém experimentat al visitar inmensos vinyats y numerosas plantacions de tota mena de produc-tors directes.

Haurém pogut veurer afirmadas y confirmadas la resis-tencia á la filoxera, en alguns coretgit per las hibridacions certs defectes; pero lo que no havém vist es un sol productor que reunís totas las condicions que á nostre entendre hau-ria de tenir, pera servir de base á la nostra producció vi-nicola.

Si 'ls busquéu en los que 'ns ofereixen la especie del *Æs-tivalis*, que mes sembla podrian convenirnos per sa resis-tencia á la filoxera, y en alguns fins al mildiu, per lo gust franch de son ví, lliure del especial que caracteriza la ma-joria dels americans, sa migrada producció, deguda al poch desenrotllo del rahim y al petit volúm del grà, nos acon-se-lla prescindirne, ja que may arribarian á donarnos la pro-ducció de las nostras actuals varietats.

Si deixém los *Æstivalis* pera trobarlos entre las varietats que 'ns ofereixen la munió d' hybrits obtinguts per viticul-tors americans ó francesos, ó 'ls busquem entre 'ls *Labrus-*

cas dintre de quina especie hi trobarém rahims y grà molt desenrotllats, notarém en primer lloch una disminució en sa resistència á la filoxera, que en algunas varietats es tan insignificant que vé á esser ilusoria, acompanyant á aquet defecte capital casi bé sempre, lo del especial del ví. *L' Ot-hello*, un dels Labruscas mes celebrats per sa producció y color, y un dels mes resistents de la especie, ha d' abandonar-se després d' haver donat mes desenganys que beneficis; y lo propi passa ab lo *Secretary*, *Black-Eagle*, *Triumph* y cent d' altres, que havent fet la seva aparició precedits de gran fama, han caygut al mes gran desercít.

Uns per no ser resistents, altres per ser poch adaptables, los mes per poch productius, y per lo gust especial, la majoria de productors directes son impropis pera nostre pays.

Sols despres de repetits exámens, numerosas preguntas y d' haverne visitat moltes plantacions, havém hagut de renunciar á la afalagadora ilusió que 'ns havian fet concebir los productors directes americans.

RAFEL MIR.

¿Quin es lo mellor cultiu dels ceps y dels taronjers; *medis de combatre las maluras que pa-leixen dits vegetals: y en lo cas que precisi la seva substitució, quinas plantacions convindrian mes en aqueix terme municipal, atenent á la naturalesa y condicions de sos terrenos?*

(Continuació)

Pera la substitució de nostres ceps ab los americans, se precis tenir en compte una munió de circumstancias de tan diversa índole, que si 'n fem abstracció, nos exposém á mals pitjors que 'ls indicats anteriorment. Recordémnos en primer lloch, que quan en un principi se pensá en la substitució immediata, molts foren los propietaris que apurats per la seva situació y valent molts diners lo ví, se llensáren

de plé á la compra de sarments, sense coneixement de causa, y se n' arruináren alguns, especialment al Ampurdá; primera regió catalana ahont la plaga destruí la vinya europea. Desconeguda la adaptació, clima y cultiu de la planta en Catalunya y fins las varietats de ceps americans que mes podian convenir á nostras comarcas; ab una conciencia desmesurada per part dels venedors de sarments ó *negociants de bois*, com se 'ls arribá á anomenar á Fransa, significant ab aixó que 'ns venian llenya ó fusta, en compte de plantas rebadoras; sense saber la qualitat é ignorant la quantitat de most que podian produhir, ni si aquest seria del paladar del consumidor, aixís com també la manera d' elaborar-lo pera 'ls distints mercats; fentnos pagar á un ull de la cara 'ls sarments y donantnos *gat per llebra*, com vulgarment se diu, han lograt desorientar al pagés d' una manera incalificable, arribant lo cas de ferlo escéptich y fins refractari á tot lo que podia ser un paliatiu á sos danys, ja que de moment no un remey, perque sortia tan car com la malaltia. Avuy que, encara que sia forsós dirho, podém escarmentar en cap d' altres, per trista condició humana, es precis que 'ns ne valguém pera decidirnos. Ja que l' estat actual de la plaga filoxérica comensa á deixar sentir sos terribles efectes en la comarca d' Arenys y actualment no hi ha medi hábil pera deturarla, hem de pensar seriament en l' assumpto; per qual motiu, es de suma oportunitat lo tema que estém desentrrotllant, donchs á no tardar haurém d' emprendre una nova marxa en lo conreu de nostras terras, á menos que acobardintnos, vulguessim deixarlas improductivas, emigrant á terras llunyanas, en busca d' un rosegó de pá pera nostras familias y d' un trago de mal ví pera refer las forsas perdudas ab la suhor ó ab l' estudi; lo qual, per los que sentim amor als terrossos y á la mare-patria sería la mes gran de las decepcions, probant ab aixó la degeneració del carácter catalá, que deu lluytar fins al ultim extrém, si no vol desdirse y malversar lo gloriós llegat de sos antepassats. Los homes son pera las ocasions y no las ocasions pera 'ls homes.

(Continuará.)

FRANCISCO X. TOBELLÀ.

CORRESPONDENCIA

Arbós 12 de Novembre de 1890.

Sr. D. FRANCISCO X. TOBELLA Y ARGILA.

Barcelona.

Mon distingit amich: La erinosis es una malaltia de la que apenas se 'n fa cas y sembla que sos efectes no tinguin de produhir pérduas y no obstant son tant funestos, quintuplicats de la clorosis, ja per pobresa de fruit ja per la curta vida que te una planta atacada: cada dia pren mes increment y cada dia se olvidan mes sos efectes.

Ni las plantas americanas que resisteixen á la filoxera, ni las de gran desarrollo son cap garantia per salvarse de aquesta plaga, puix es produhida per un microscópicuch cuchi conegut per lo nom de Phytocoptes, lo qual ataca al revés de la fulla y queda 'l cep raquitich y espantat, poch fruit y dolent.

Lo remey mes eficaç que avuy se coneix y provat per mi mateix, del qual asseguro los bons resultats á tothom fent la següent composició: en una llauna de petróleo ó una olla de terra enbarnisada s' hi tiran:

150 grams de cals sortint del forn ó siga ab terrós.

1 kilógram de flor de sofre pur

1'500 kilos d' aygua clara

100 grams de carbonat de sosa.

Modo de fer la composició: lo primer de tot es tirar 'l aygua á dintre l' olla que ja será sobre l' fogó ó foch preparat; al escalfarse l' aygua s' hi tira á amarà la cals y al bull de la cals s' hi tira 'l sofre á sobre, lo qual queda barrejat ab la llet de la cals; se deixa bulli 3 quarts d'hora y s' hi tira lo carbonat de sosa, se remena molt bé y tan com va bullint s' hi va afegint l' aygua que per efectes de la desvaporació del bull pert; al cap de una hora que bull se treu del foch y 's deixa reposá, queda un such groch vermell y després se tira en una carga d' aygua y 's pulverisan los ceps ab un pulverisador dels que serveixen per sulfatar; se amaran per sota y per sobra los ceps atacats de dita malaltia y també es cura radical é instantánea del «oidium» y te l' avantatge que sinó plou, tot lo dia 's pot treballar.

Aquestas parts marcadas, tothom las pot aumentar ó disminuir per lo que necessiti cada hú.

No tant sols aquestes dos plagas combat aquest procediment; combat la antracnosis asfíxia, la pirala y apenas queda insecte viu á la planta que es tractada ab aquest procediment, sinó que 'n lloch del 1 mitx % hi ha necessitat del 4 ó 5 per cent.

Lo sofre, l' aygua y la cals, es usada per los francesos y ensajada ja avuy dia per molts agricultors espanyols, los quals n' hi han que no 'ls ha dat lo resultat que pretenian, ja sigui per dósis débils ó per mal aplicat, ja sigui per materias esbravadas, però també dech advertir que jo no he vist aconsellar mes que la meytat del sofre que jo composo, éssent aixís que la meytat mes del sofre y l' carbonat de sosa es afegit meu y de aquí que tothom li semblava mentida que jo obtingués los resultats que requeria la planta, y altres fentho com ho aconsellava «El Resúmen de Agricultura» no podian lograrho.

Fins avuy havia callat, pero ja que hi puch pujá de peus ho publico en 5 periódichs agrícolas pera que tothom ho pugui fer sens cap reparo, ab sols dos tractaments, lo un á principis de Juny y 'l altre á principis de Juliol, en terrenos frets y als calents á primers de Maig y primers de Juny.

Tinch un secret en cartera que quan sigui 'l temps lo publicaré, lo qual tot vinicultor que ho fassi, li asseguro un benefici y una millora de consideració.

Disposi Sr. Director del seu amich.

JOAN MIRAVENT Y COLOMER.

Sr. Director del L' ART DEL PAGÉS.

Mollet 19 Novembre 1890.

Molt Sr. meu: Acabada la recolecció del vi en aquesta comarca puch manifestarli que aquest any habem obtingut una mitjana cullita y calitat regular. si be ha estat un poch millor á tots aquells que han sulfatat las vinyas en temps oportú y á la dosis corresponent.

De manera que son tantas las fórmulas que se usan ab la base de sulfat ja en estat sólit com líquit, que los resultats son molt diferents. De todas maneras los tractaments en polvo quedan molt atrás en aqueix pays, als tractaments cúprichs ó el caldo Bordenés ab las sevas modificacions.

Está ben probat que en una vinya que hi plogui despres ó al dia mateix de ser ruixada hi fa molt mes efecte que ruxant quant ha plogut y com los polvos sols tenen aplicació ab la ro-

sada ó mulladura dels pámpols perquè se apeguin bé, de aquí es que no donguin tan bons resultats ni son tan econòmichs.

La filoxera cada dia vá en augment, habenthi ya moltes vinyas perdudas y altras que no pagan los gastos de cultiu, y no obstant veig que cada dia surten nous remeys per atacarla segons aseguran sos autors, pero yo crech que la filoxera acabarà ab ells y nosaltres, mentras tingan ceps que las mantigui, si no busquem en altres Orients algun medi mes eficaç que los fins avuy obtinguts.

No sé si algú ha fet las probas que yo he fet á casa tan per part de los Srs enginyers agrónoms de la provincia, com per altres personas científicas y altres medis mes ó menos empírichs y no se han cullit mes que desenganys.

Comensem ya á plantar ceps american y es precis no descuidarse mirant de escullir aquells que més se adaptin á nostres terrenos y sols així podrém concebir la esperansa de recobrar al seu dia un dels rams nes principals de nostra riquesa agrícola tan perseguida y combatuda en tots conceptes.

De V. senyor Director y affin. y S. S. Q. B. S. M

J. FONOLLEDA

Secció de noticias agrícolas.

Cambras agrícolas.—La *Gaceta* publica un Real decret disposant que las associacions de carácter permanent que usant de sa llibertat constitucional, fundin los ciutadans espanyols ab objecte de defensar y fomentar los interessos de la agricultura, de la propietat rústica, dels cultius y de las industrias rurals, qualsevols que sian los procediments ó métodos que dintre de la ley hagin adoptat ó adoptin pera la realisació d' aquestos fins, tindrán lo caracter de Cambras agrícolas oficialment organisadas, sempre que, además de la condició expressada anteriorment, reuneixin la d' haver sigut regoneguda sa constitució per medi de Real decret autorisat per lo ministeri de Foment.

A continuació d' aquesta disposició se publican en la *Gaceta* las bases fonamentals que han d' adoptar pera sa constitució y estatuts ditas Cambras agrícolas.

VINS

Mercat de París.—Pera los de Vendrell s' han fixat los tipos de 44 franchs hectólitro per las classes de 12 graus de alcohol, y de 29 á 30 per las de 10 graus.

Los de Cervera, ab forsa de 12 á 12,50 graus enguixats, se colocan á 32 franchs

Los vins vells alcansen los següents preus: Benicarló, de 33 á 45 franchs hectólitro las primeras classes, y de 38 á 42 las segonas; Alicante, 14 graus, de 48 á 52 y de 43 á 46; Aragón, 14°, de 48 á 50 y 44 á 46; Haro, 12°, de 44 á 46 y 42 á 43; Valencia, 14°, de 44 á 46 y de 40 á 42; Navarra, de 38 á 40 las segonas classes; Huelva 12 á 13°, de 36 á 38 y 33 á 35; Sevilla, 12 á 13°, de 40 á 42 y 36 á 38.

Las primeras partidas de vins nous de Espanya que se han rebut en París procedeixen de Valencia, y se han venut de 38 á 42 franchs hectólitro. Las classes han agradat al comers.

A la plassa de Cette principian á arribar cargaments de vins nous de Valencia.

En lo Roselló se venen las brisas á 2,50 franchs los 100 kilos, que l' any anterior se venían á un franch. Existeix grandísima animació en la compra de vins, acusant los preus gran firmesa, y calculantse que 'l comers porta compradas las dos terceras parts de la cullita. Los vins nous de garnatxa tintorera se coticisan ab activitat de 36 á 38 franchs carga, y los de la classe Carinyena, á 30 franchs.

CALENDARI PATOLOGICH AGRÍCOLA

NOVEMBRE.

Submersió.— Un dels medis proposats pera combatre la filoxera dels ceps es la inundació de las vinyas ó submersió, que 's verifica aquet mes. Lo procediment consisteix en deixarlas sota una capa d' aygua de 0^m 20 á 0^m 25 durant 40, 50 y algunas vegadas 60 dias. Moltes condicions son necessarias pera conseg uir ho: es precis que sense grans gastos se puga procurar l' aygua necessaria, al moment oportú: en según lloch las terras deuen ser susceptibles de rebre aquesta aygua y de guardarla; los ceps deuen ser dels que no sofreixen pas de la aplicació d' un tal tractament, donchs no tots ho resisteixen.

ESTAMPA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, CARRER DE LAS MOLAS, NÚM. 31